

มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมสุนัขจรจัด Legal measures to control stray dogs

เชิดพงศ์ จินดาสุวรรณ¹ และ สิรินาฏ เพ็ชรรัตนมณี¹
Cherdpong Jindasuwan¹ and Sirinart Petrattanamunee¹

¹ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Faculty of Law, Hatyai University.

* Corresponding author, E-mail: cherdpong@hu.ac.th

บทคัดย่อ

ปัญหาการก่อความเดือดร้อนรำคาญของสุนัข ทั้งที่เป็นสุนัขจรจัดและสุนัขที่มีเจ้าของเป็นปัญหาที่อยู่กับสังคมไทยมานานส่งผลกระทบต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางด้านสุขภาพความปลอดภัยในชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมีการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดของทางราชการอยู่บ้าง แต่จำนวนสุนัขยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีสาเหตุหลักมาจากคนในสังคมเองที่ทอดทิ้ง การไม่คุมกำเนิด รวมถึงขาดมาตรการทางกฎหมายควบคุมดูแลกันไป ในทิศทางเดียวกัน ในต่างประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลีย สุนัขและแมวต้องได้รับการฝังไมโครชิพเมื่อมีอายุ 12 สัปดาห์ขึ้นไป โดยจะต้องได้รับการฝังไมโครชิพ ณ สถานที่จำหน่ายสัตว์หรือเมื่อมีการเปลี่ยนเจ้าของ แล้วแต่ว่าจะเกิดเหตุใดขึ้นก่อนจากนั้นจะต้องนำสัตว์ไป ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานท้องถิ่นเมื่อสัตว์นั้นมีอายุหกเดือน สัตว์เลี้ยงที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนจะถูกควบคุมโดยรัฐ ซึ่งต่างกับประเทศไทยที่ยังขาดมาตรการที่เด่นชัด ด้วยเหตุนี้จึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทางกฎหมาย มาควบคุมการเลี้ยงสุนัขเพื่อลดปัญหาอันเกิดละเมิด การก่อความเดือดร้อนรำคาญ จากสุนัขทั้งสุนัขที่มีเจ้าของและจากสุนัขจรจัด

คำสำคัญ: สุนัขจรจัด, มาตรการทางกฎหมายการเลี้ยงสุนัข

Abstract

The problem of causing nuisance to dogs Both stray dogs and dogs with owners It is a problem that has been with Thai society for a long time, affecting society in various aspects, whether it be health effects. Safety of life, body and property, economy, society and environment. Currently, there is some government management of the stray dog problem. But the number of dogs continues to increase, mainly due to people in society abandoning them. not using birth control Including the lack of legal measures to control and control in the same direction. In countries such as Australia, dogs and cats must be microchipped when they are 12 weeks of age or older. This must be microchipped at the pet's sales location or when there is a change of owner. Whichever happens first. Then the animal must be taken. Register with local authorities when the animal is six months old. Pets that are not registered are controlled by the state. which is different from

Thailand For this reason, it is highly recommended that legal measures be taken. Come take care of dogs.

Keywords: Stray Dog, Legal Measures for Keeping Dogs

บทนำ

ในปัจจุบันคนไทยนิยมนำสุนัขมาเลี้ยงเป็นเพื่อนแก้เหงาหรือเฝ้าบ้านเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้ หากเจ้าของสุนัขไม่ดูแลเอาใจใส่ให้ดี ทั้งในด้านการป้องกันโรค การคุมกำเนิด การป้องกันไม่ให้เกิดเหตุ ละเมิดต่อบุคคลรอบข้าง จะทำให้เป็นปัญหาสังคม และอาจสร้างความเดือดร้อนความรำคาญให้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาด้านการคุมกำเนิด ที่หากผู้เลี้ยงปล่อยปล่อยละเลยปล่อยให้มีสุนัข กำเนิดเกิดขึ้นจำนวนมากจนเลี้ยงดูไม่ไหว นำไปทอดทิ้ง จนกลายเป็นสุนัขจรจัดที่สร้างผลกระทบด้าน ต่างๆ มากมายทั้งเสียงรบกวน เฝ้าหอนสร้างมลภาวะทางเสียง กีดขวางบนท้องถนน ทำให้เกิดอุบัติเหตุบน ท้องถนน ไล่กัดผู้คน ค่อยๆ ขยายผลพวยสกปรกเรื้อรัง ขั้วถ่ายไม่เป็นที่เป็นทางส่งกลิ่นไม่พึงประสงค์ ที่สำคัญยังถูกมองเป็นพาหะทำให้เกิดโรคระบาด โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า (อินทชัย พาณิชกุล, 2558)

ปัญหาสุนัขจรจัดกับสุนัขเลี้ยงตามบ้านเป็นปัญหาที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างยิ่ง เนื่องจากสาเหตุที่ เกิดปัญหาสุนัขจรจัดนั้นแบ่งออกได้สองสาเหตุ ซึ่งสาเหตุหลักมาจากสุนัขเลี้ยงที่ถูกทอดทิ้งทำให้กลายเป็น สุนัขจรจัด และอีกเหตุหนึ่งคือสุนัขจรจัดอยู่แล้วที่ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนสุนัขจรจัดขึ้น ด้วยเหตุนี้การ แก้ปัญหาสุนัขจรจัดนั้นจะโฟกัสที่สุนัขจรจัดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่ต้องมุ่งเป้าไปที่สุนัขเลี้ยงด้วย มาตรการทางกฎหมายต้องบังคับใช้ทั้งสุนัขจรจัดและสุนัขเลี้ยง จึงจะสามารถแก้ปัญหาสุนัขจรจัดได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

ปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนสุนัขจรจัดไม่ว่าจะเกิดจากการทอดทิ้ง โดยเจ้าของสัตว์เลี้ยงเอง หรือโดยการเพิ่มจำนวนตามธรรมชาติ ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ซึ่งในแต่ละ ประเทศก็ต่างมีมุมมองและวิธีการแก้ปัญหาของตัวเอง รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการ แก้ปัญหาก็แตกต่างกัน ปัจจุบันประเทศไทยพบปัญหาเรื่องสุนัขจรจัดซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ สังคมสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข และเป็นการทำลายภาพลักษณ์โดยรวมของประเทศ

กรณีสุนัขจรจัด ไปสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น ศาลปกครองสูงสุด ก็เคยมีคำวินิจฉัยตัดสิน ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบดูแลสัตว์จรจัด ชดเชยค่าเสียหายให้แก่เอกชน เช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.1751/2559 กรณีเจ้าของฟาร์มนกกระเจอกเทศ อ้างว่า สุนัขจรจัดที่อาศัยอยู่ที่บ่อขะนั้น เป็นความ รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล การที่องค์การบริหารส่วนตำบลละเลยหน้าที่ทำให้สุนัขมารบกวน ไล่ต้อน และรบกวนจนทำให้นกกระเจอกเทศเสียหาย มีรายได้จากการประกอบการลดลงนั้น (มติชน สุดสัปดาห์, 2561) ศาลปกครองสูงสุดตัดสินว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ ในการจัดการ ดูแลสุนัขจรจัด ซึ่งถือว่า สุนัขเป็นสัตว์ควบคุมตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 สัตว์จำต้องมี เครื่องหมายประจำตัว เมื่อพบเห็นแล้วโดยไม่ปรากฏเครื่องหมายประจำตัวสัตว์เจ้าพนักงานท้องถิ่นย่อมมี อำนาจจับสัตว์ควบคุมนั้นเพื่อกักขัง ถ้าไม่มีเจ้าของรับคืนภายใน 5 วัน ให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ทำลายสัตว์ควบคุมนั้นได้ ตามพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า มาตรา 9 แต่ไม่ดำเนินการในการควบคุม สุนัขจรจัด เพื่อประโยชน์ในการรักษาสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสม กับการดำรงชีพของประชาชนใน ท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันโรคที่เกิดจากสัตว์ หรือเพื่อป้องกันระงับโรคติดต่อ หรือบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎรในเขต

องค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 67 และ มาตรา 68 แห่ง พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ให้ราชการผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้กับเอกชนผู้ฟ้องคดีนั้น

แต่อย่างไรก็ดีปัจจุบันไม่มีกฎหมายใดบัญญัติเพื่อเป็นการป้องกันโรคหรือให้อำนาจเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะเอาผิดกับเจ้าของสัตว์ดังกล่าว เป็นกรณีเฉพาะเนื่องจากการซบถายสิ่งปฏิกูลของสัตว์ ทำให้แหล่งชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่น่าอยู่อาศัย และที่สำคัญยังมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย และอาจร้ายแรงถึงขั้นเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคอันอาจก่อให้เกิดโรคระบาดต่อคนในชุมชน ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้มีมาตรการลงโทษแก่เจ้าของสัตว์ที่ไปก่อเหตุเดือดร้อน ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด ซึ่งหากจะต้องเรียกร้องให้รับผิดชอบ ต้องมีการฟ้องร้องคดีต่อศาลทำให้สูญเสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลา อีกทั้งเรื่องการควบคุมสัตว์เลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ มิได้มีการกำหนดมาตรการ และบทลงโทษที่เป็นการเฉพาะหรือชัดเจนทำให้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในขณะนี้ไม่เพียงพอในการควบคุมในกรณีต่างๆ และมีบทลงโทษที่ถือว่าเบาบางซึ่งอาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำผิดมิได้เกรงกลัวต่อการกระทำความผิดดังกล่าว (ขจร กระจำพลาการ, 2557)

ทุกวันนี้ในปัจจุบันประเทศไทยไม่มีกฎหมายการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะสุนัข บางคนเลี้ยงแล้วปล่อยมาปล่อยกลางถนน จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ และขณะที่บางคนเลี้ยงสุนัขไม่เป็น ทำให้สุนัขก้าวร้าว เป็นอันตรายต่อผู้คน ดังนั้นแล้วควรมีการขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยงเพื่อควบคุมเจ้าของสัตว์เลี้ยง เวลาที่สัตว์เลี้ยงของตนไปทำร้ายผู้อื่นจะได้รู้ว่าเป็นสัตว์เลี้ยงของผู้ใดจะได้ลงโทษเจ้าของได้ หรือเมื่อสัตว์เลี้ยงที่หนีออกมานอกบ้าน กลายเป็นสุนัขจรจัด ถ้าเจ้าหน้าที่พบเห็นจะได้จับส่งเจ้าของเพื่อให้ดูแลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมสุนัขจรจัด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมดูแลสุนัขจรจัดในพื้นที่สาธารณะของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาหาแนวทาง และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการควบคุมสุนัขจรจัดในพื้นที่สาธารณะ

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

1.แนวคิดเกี่ยวกับสุนัขจรจัด

สุนัขที่ถูกทอดทิ้งในที่สาธารณะหรือที่เรียกกันว่า สุนัขจรจัด เป็นสุนัขที่ไม่มีเจ้าของดูแล มักเห็นได้ทั่วไป ในทุกพื้นที่ของประเทศไทย โดยเกือบทั้งหมดมาจากสุนัขบ้าน หรือสุนัขที่มีเจ้าของซึ่งไม่สามารถให้การดูแล เลี้ยงดูสุนัขเหล่านั้นได้ จึงได้นำมาปล่อยตามสถานที่ต่าง ๆ สุนัขมีการผสมพันธุ์ตามสัญชาตญาณของสัตว์ทำให้เกิดการขยายเผ่าพันธุ์ และเพิ่มจำนวนสุนัขจรจัด

สุนัขจรจัดในสังคมนั้นได้ให้ความหมายของสุนัขจรจัดต่างกันออกไป ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดซึ่งส่งผลกระทบในการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ ตามพจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน คำว่า จรจัด หมายถึง เร่ร่อนและไม่มีที่อยู่เป็นหลักเป็นแหล่ง แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้ให้นิยามของคำว่า สุนัขจรจัด ไว้ดังนี้

สุนัขจรจัด หมายถึง สุนัขที่ไม่มีเจ้าของ ขาดผู้ดูแลรับผิดชอบ ไม่มีบ้านอยู่อาศัยเป็นประจำหรืออาจแต่เดิมเคยมีเจ้าของ ภายหลังพลัดหลง เร่ร่อน หรือถูกทอดทิ้ง

สุนัขจรจัด หมายถึง สุนัขที่ปราศจากการควบคุมให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนด ไม่ว่าจะมิเจ้าของหรือไม่ก็ตาม

สุนัขจรจัด หมายถึง สุนัขไม่มีสังกัด คือไม่ได้ถูกควบคุมให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนด และไม่มีเจ้าของ ไม่มีผู้เอาใจใส่ดูแล ส่วนสุนัขที่ไม่มีที่พำอาศัยในบ้านคน หรือในอาคารสถานที่ แต่มีคนเลี้ยงมีคนให้อาหาร หรือบางครั้งมีการนำไปตรวจ ดูแลสุขภาพหรือทำหมันให้ ไม่ได้เรียกสุนัขจรจัด จัดเป็นสุนัขชุมชน (สมปอง เจริญสุข, 2556)

2. แนวคิดด้วยเรื่องสิทธิสัตว์สิทธิสัตว์

เนื่องจากปัจจุบันในกระแสโลกาภิวัตน์เป็นที่ยอมรับโดยสากล และโดยคุณธรรม ว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิต แล้วเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่จะต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิตามธรรมชาติของสัตว์ และได้รับการดูแลมิให้ถูกกระทำการทารุณกรรม หรือมีการฆ่าสัตว์โดยไม่จำเป็น โดยเจ้าของสัตว์และผู้เลี้ยงสัตว์ ต้องจัดสวัสดิภาพให้แก่สัตว์ให้เหมาะสมตามชนิดและประเภทสัตว์ อีกทั้งสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของจะต้องได้รับการคุ้มครองมิให้ถูกทารุณกรรมเช่นกัน ซึ่งในปัจจุบันมีการนำสัตว์มาเลี้ยง เพื่อการค้า การแสดง การประกอบ กิจกรรมดังกล่าวต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพ และการป้องกัน มิให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บ ทุกข์ทรมาน ที่อาจเกิดแก่สัตว์ทั้งในระหว่างดูแล การใช้ สัตว์ประกอบกิจการ และการทำให้สัตว์ตายอย่าง สลบลด้วย ซึ่งอาจจะกระทบต่อจารีตประเพณีและศีลธรรมอันดีของสังคมไทยและชื่อเสียงของประเทศ รวมถึงการค้าระหว่างประเทศ

สิทธิสัตว์ (Animal Rights) หมายถึง สิทธิของสัตว์ที่จะมีชีวิตอยู่ได้อย่างอิสระ(Animal Liberation) ปราศจากการหาผลประโยชน์ของมนุษย์ หรือถูกละเมิด ทารุณกรรม หน่วงเหนี่ยวกักขังจากมนุษย์ และยังมีนักสิทธิสัตว์แบบชาวจิต เห็นว่า มนุษย์ไม่มีสิทธิที่จะใช้สัตว์ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น ตลอดจนต่อต้านการใช้ สัตว์ทุกรูปแบบ ถึงแม้จะเป็นการใช้อย่างมีมนุษยธรรมและมีความรับผิดชอบก็ตาม ดังนั้นการใช้สัตว์เพื่อความบันเทิง นั้นหนาตาการจึงไม่สมควรอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับพจนานุกรม English Oxford Living Dictionaries ได้ให้นิยามคำว่า สิทธิสัตว์ (Animal Rights) คือ สิทธิของสัตว์ที่จะมีชีวิตอยู่โดยปราศจากการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดของมนุษย์ (ศิริชนก วิริยเกื้อกูล, 2559)

โดยแนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์ (Animal Rights) เริ่มเกิดขึ้นและพัฒนาเรื่อย ๆ มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเห็นว่า เราควรพิจารณาถึงสิทธิสัตว์โดยพิจารณาว่า สิ่งมีชีวิตทุกชนิดมีวิวัฒนาการการเกิดเหมือนกัน ดังนั้นสิ่งมีชีวิตทุกชนิดจึงมีสิทธิตามธรรมชาติ เพราะสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีระบบประสาทที่มีประสิทธิภาพ ในการรับรู้และมีความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์ มนุษย์ต้องเคารพสิทธิสัตว์ และหลักสิทธิสัตว์ในปัจจุบันยังกำหนดด้านการใช้สัตว์เพื่อทำงานด้วยว่า จะต้องทำงานได้ภายในระยะเวลาที่จำกัด และก็ต้องไม่ใช่สัตว์ จนหมดแรง ตลอดจนต้องจัดให้สัตว์เหล่านั้นมีอาหารเพียงพอ และได้รับการพักผ่อนที่เพียงพอ (Universal Declaration of Animal Rights, มปป.)

แนวคิดเรื่องสิทธิสัตว์เป็นประเด็นที่ได้กล่าวถึงในมุมมองต่าง ๆ แต่เป็นที่ยอมรับกันว่าสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิต ที่มีความรู้สึก มีสถานะเป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ (Non-Human Person) หากแต่ดำรงอยู่ในสังคมจริยธรรม (Moral Community) เช่นเดียวกับมนุษย์ ดังนั้นมนุษย์จึงควรเปลี่ยนทัศนคติว่า สัตว์เป็นทรัพย์สินของมนุษย์ หรืออย่างน้อยควรปฏิบัติต่อทรัพย์สินนั้นอย่างมีเมตตากรุณา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการควบคุม การเลี้ยงสัตว์และการแก้ปัญหาสุนัขจรจัด เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดสุนัขจรจัดในพื้นที่สาธารณะหรือ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลา โดยให้มีมาตรการทางกฎหมายในการควบคุม ดูแล แก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด โดยใช้วิธีการศึกษาดังนี้

1. เชิงเอกสาร โดยวิธีพัฒนาเชิงวิเคราะห์ ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจาก ตำรา หนังสือ บทความ วารสาร เอกสาร ที่เผยแพร่ทางราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ของเอกชน รวมทั้ง ข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ต
2. ศึกษาเชิงลงพื้นที่ โดยศึกษาหาข้อมูลจากการสอบถามนักท่องเที่ยว หรือกลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ในบริเวณดังกล่าว

ผลการวิจัย

ปัญหาการขาดมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมสัตว์เลี้ยง ทำให้เกิดการปล่อยปะละเลยจน นำไปสู่การเกิดสุนัขจร เป็นปัญหาให้ที่กระทบต่อประชาชนทุกคนเป็นวงกว้าง ความรับผิดชอบในการดูแล สุนัขที่ตัวเองเป็นเจ้าของ รวมไปถึงความสงสารความเมตตาตามอุปนิสัยของคนไทย ที่ในการเลี้ยงดู สงเคราะห์สุนัขจรจัดตามข้างทาง แม้นั่นไม่ได้เป็นเจ้าของ ดังนั้นจึงทำให้สุนัขจรจัดมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก การที่คนไทยนั้นมีจิตใจที่เมตตาหรือเรียกว่าเป็นเมืองพุทธนั้น จึงไม่สามารถที่จะกำจัดหรือทำลายสุนัขได้ เพราะขัดกับศีลธรรมอันดีของคนไทย อีกทั้งยังมีกฎหมายห้ามทารุณกรรมสัตว์ยิ่งทำให้ไม่มีใครกล้าทำอะไร ที่กล้าเส้น

ประเทศไทยขาดมาตรการทางกฎหมายเฉพาะด้านแตกต่างกับต่างประเทศที่มีมาตรการทาง กฎหมายเป็นการเฉพาะ ทำให้การแก้ปัญหาไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ขาดประสิทธิภาพ เมื่อสัตว์เลี้ยง ก่อเหตุความเดือดร้อนขาดเจ้าของแสดงตัวรับผิดชอบ บางครั้งพิสูจน์ตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของไม่ได้ ยิ่งไป กว้านผู้เลี้ยงสุนัขขาดความรับผิดชอบไม่คุมกำเนิด เมื่อเลี้ยงไม่ไหวก็ทิ้งให้เป็นภาระสังคม

สรุปและอภิปรายผล

การเลี้ยงสุนัขจำเป็นต้องขอรับการขึ้นทะเบียนเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วย การป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ และในการขึ้นทะเบียนนั้นจะได้รับการสนับสนุน จากกรมปศุสัตว์และหน่วยงานอื่นของรัฐในด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน และการทารุณกรรม การจัดสวัสดิภาพสัตว์การควบคุมปริมาณการป้องกันโรคระบาดหรืออื่นใดที่เกี่ยวข้อง และในการสร้าง สถานสงเคราะห์ศาสตร์ของบุคคลธรรมดาขึ้นนั้น ช่วยลดปัญหาความเดือดร้อนและการถูกรังเรียนภายใต้ กฎหมายว่าด้วย การสาธารณสุขรวมถึงปัญหาการขัดแย้งต่าง ๆ ได้ด้วย ในส่วนของประชาชนจุดเริ่มต้น จากสุนัขจรจัดนั้นเกิดจากประชากรหรือบุคคลที่เลี้ยงสุนัขบ้าง ทำสุนัขหายบ้าง เลี้ยงสุนัขดังกล่าวไม่ไหว หรือการเพิ่มจำนวนประชากรของสุนัขมากขึ้น จึงทำให้ทางเจ้าของไม่สามารถที่จะเลี้ยงไหว จึงนำไปปล่อย ในสถานที่ต่าง ๆ จึงทำให้เป็นสาเหตุหลักของการเกิดปัญหาสุนัขจรจัด

ข้อเสนอแนะ

ด้านการป้องกันและควบคุมโรคนั้นให้ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจประชากรของสุนัข และสุนัขจรจัดในแต่ละพื้นที่เขตความรับผิดชอบของตน และจัดการฉีดวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า โดยให้กลุ่มปศุสัตว์ มีหน้าที่หรือภารกิจหลักในการกำหนดแผนดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน และควบคุมโรค และทำหน้าที่จัดหาวัคซีนต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การลงทะเบียนสุนัข

ในการลงทะเบียนสุนัขนั้น สุนัขมีเจ้าของให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเปิดศูนย์รับขึ้นทะเบียนสุนัขมีเจ้าของขึ้น เพื่อเป็นการควบคุมจำนวนและทราบเมื่อสุนัขถูกทอดทิ้ง สามารถดำเนินการกับเจ้าของสุนัขนั้นได้ โดยต้องส่งข้อมูลไปให้กรมปศุสัตว์เป็นส่วนกลาง และในกรณีที่สุนัขไม่มีเจ้าของนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องลงพื้นที่สำรวจและขึ้นทะเบียนให้เป็นสุนัขภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และดำเนินการตามกระบวนการด้านการจัดการสุนัขจรจัดต่อไป

สุนัขต้องได้รับการฝังไมโครชิพเมื่อมีอายุ 12 สัปดาห์ ขึ้นไป โดยจะต้องได้รับการฝังไมโครชิพ ณ สถานที่จำหน่ายสัตว์หรือเมื่อมีการเปลี่ยนเจ้าของ (แล้วแต่ว่าจะเกิดเหตุใดขึ้นก่อน) จากนั้นจะต้องนำสัตว์ไป ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานท้องถิ่นเมื่อสัตว์นั้นมีอายุหกเดือน

1. เจ้าของสุนัขต้องมีความระมัดระวังตามสมควรเพื่อห้ามไม่ให้สุนัขหลบหนีออก นอกเคหสถาน ซึ่งเป็นสถานที่ควบคุมสุนัขนั้น ในการนี้ "เจ้าของ" จะหมายรวมถึงบุคคลใดซึ่งมีหน้าที่ดูแลสุนัขในขณะนั้นด้วย

2. ห้ามมิให้มีสุนัข (ยกเว้นกรณีเป็นสุนัขช่วยเหลือ) ในบริเวณดังต่อไปนี้

- บริเวณสนามเด็กเล่น
- สถานที่ที่ใช้ในการจัดเตรียมอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร
- สถานที่เล่นนันทนาการ ซึ่งได้มีการห้ามสุนัขไม่ให้เข้าไปในบริเวณนั้นอย่างชัดเจน
- สถานที่อาบน้ำสาธารณะ ซึ่งได้มีการห้ามสุนัขไม่ให้เข้าไปในบริเวณนั้นอย่างชัดเจน
- บริเวณโรงเรียนหรือบริเวณศูนย์รับเลี้ยงเด็ก
- สถานที่ขายสินค้า ซึ่งได้มีการห้ามสุนัขไม่ให้เข้าไปในบริเวณนั้นอย่างชัดเจน
- เขตสวนและคัมภีร์ของสัตว์ป่า ซึ่งได้มีการห้ามสุนัขไม่ให้เข้าไปในบริเวณนั้นอย่างชัดเจน
- ในสถานที่สาธารณะ สุนัขจะต้องมีปลอกคอเพื่อระบุชื่อสุนัข ที่อยู่หรือหมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ

เจ้าของสุนัขและต้องมีการใช้โซ่หรือสายลากจูง เว้นแต่กรณีมีการจัดงานโชว์สุนัข กรณีมีการแสดงความสามารถของสุนัข กรณีอยู่ในกรงขังหรือในยานพาหนะ หรือกรณีอยู่ในสถานที่ที่มีการอนุญาตให้ปล่อยสุนัขจากสายลากจูง

3. เมื่อสุนัขขบถภายในสถานที่สาธารณะ เจ้าของสุนัขจะต้องเก็บมูลสุนัขไปทิ้งทันที

4. ห้ามเจ้าของจูงสุนัขเกินกว่าสี่ตัวในสถานที่สาธารณะ

เอกสารอ้างอิง

ขจร กระจำพลาการ. (2557). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ ศึกษาเฉพาะกรณีการเลี้ยงสุนัขและแมวภายในบ้านที่ไม่ใช่การพาณิชย์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
HATYAI UNIVERSITY

ปิยมาศ คงถึง. (2549). การศึกษาประชากรสุนัขจรจัดในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่:

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้จัดการออนไลน์.(2563). อ้างว้าง ลากยาว อ้างว้าง มิลา ลาไม่ปลอดภัยหัวน. สืบค้นเมื่อ กันยายน 2566

จาก <https://mgronline.com/south/detail/9630000104713>

มติชนสุดสัปดาห์.(2561). เปิดกฎหมาย หาก "สุนัขจรจัด" ไปกัดหรือสร้างความเสียหายให้ใครที่ไหนทำ
อะไรได้บ้าง สืบค้นเมื่อ กันยายน 2566 จาก <https://www.matichonweekly.com/hot>

ศิริชนก วิริยเกื้อกุล. (2559). สิทธิสัตว์. สืบค้นเมื่อ.ตุลาคม 2566 จาก <https://library.parliament.go.th>

สมปอง เจริญสุข. (2556). มาตรการในการจัดการสุนัขจรจัดในเขตเทศบาลตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี (วิทยาลัยมหาบัณฑิต). คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

อินทรชัย พาณิชกุล. (2558). วิกฤตสุนัขจรจัด. เมื่อเรื่องหมา ๆ กลายเป็นวาระแห่งชาติ สืบค้นเมื่อ.ตุลาคม
2566 จาก <https://constitutii.wordpress.com/>

Universal Declaration of Animal Rights. (มปป). สืบค้นเมื่อ กันยายน 2566 จาก

https://en.wikipedia.org/wiki/Universal_Declaration_on_Animal_Welfare